

*Жуковський М. О.,
старший викладач
Гудзинський О. Д.,
д-р екон. наук, професор
Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ТА РОЗВИТКОМ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах можливо забезпечити шляхом сформованої системи управління їх конкурентоспроможністю. При цьому повинні враховуватися фактори впливу зовнішнього і внутрішнього середовища. У зв'язку з повномасштабною війною ВВП країни різко скоротився, а багато галузей економіки втратили свою провідну роль. Саме сільське господарство стало бюджетоутворюючою галуззю економіки, а забезпечення переробних підприємств і населення якісною сировиною і продукцією, і відповідно, продовольча безпека країни є надважливим завданням. У цьому зв'язку потребує удосконалення система управління формуванням і розвитком конкурентоспроможного потенціалу сільськогосподарських підприємств, який у просторі та часі повинен заздалегідь адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Слід зазначити, що у вітчизняних сільськогосподарських підприємствах механізм управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу ще не остаточно відпрацьований. Це можна пояснити недостатністю дослідження даного питання в теоретичному і методичному плані, що визначає необхідність його подальшої розробки.

В економічній літературі існують різні підходи до розкриття сутності поняття «потенціал». Потенціал є складною економічною системою, якій притаманні певні властивості. Це динамічна структура, складові елементи якої повинні бути адекватними характеристикам продукції і послуг, що виробляються на підприємстві, елементи потенціалу функціонують у сукупності, що потребує досягнення збалансованого співвідношення між ними, та для них діє закон синергії.

На думку С. А. Нестеренко, конкурентний потенціал – наявність можливостей усього ресурсного потенціалу, які здатні привести підприємства до виробництва конкурентоздатної продукції та результативної діяльності [2].

Провівши ґрунтовний аналіз сільськогосподарських підприємств Обухівського району Київської області ми прийшли до висновку, що кінцева результативність більшою мірою залежить від системи менеджменту, ніж від: технічного, біологічного, трудового та економічного потенціалів. Така позиція підтримується і професором О. Д. Гудзинським і обґрунтовується ним цільовою спрямованістю системи управління по забезпеченню конкурентоспроможності підприємств шляхом реалізації таких напрямків дій

як: формування портфелем стратегій розвитку підприємств; створення технічних можливостей для реалізації стратегій розвитку; модернізація організаційного і самого управлінського потенціалів на принципах упереджувальності їх до можливих змін у зовнішньому середовищі з орієнтацією на інноваційну модель розвитку; забезпечення ефективного використання потенціалу підприємств через сформовану результативну систему управління можливостями [1; 2; 4].

Для формування результативної системи управління конкурентоспроможним потенціалом сільськогосподарських підприємств необхідно враховувати вимоги системного та інших підходів з виділенням: цільової спрямованості системи управління формуванням потенціалу підприємств, деталізованих цілей і задач, методологічного інструментарію, механізмів управління, технологій управління, ресурсного забезпечення, оцінки результативності.

При оцінюванні фактичного рівня конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств перш за все необхідно оцінити його конкурентоспроможний потенціал. Особливістю методів такої оцінки є комплексність. Зміни, які відбуваються в тому або іншому елементі конкурентоспроможного потенціалу підприємства, впливають і на інші елементи системи, викликаючи в них відповідні зміни. Такий тісний взаємозв'язок ми можемо спостерігати за результатами наших досліджень, де управлінський потенціал, або рівень організаційного розвитку напряду впливає на результативні показники діяльності сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел:

1. Білоусько Т. Ю., Шовкун-Заблоцька Л. В. Інноваційні засади операційної діяльності в тваринництві в забезпеченні конкурентоспроможності галузі. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. №11 (39). С.777-790. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11\(39\)-777-790](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11(39)-777-790).
2. Гудзинський О. Д., Судомир С. М., Гуренко Т. О. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект) : монографія. К. : ІПК ДСЗУ, 2019. 212 с.
3. Гудзинський О. Д., Нестеренко С. А. Формування результативної системи управління конкурентоспроможністю підприємств: методологічний аспект : монографія. Львів : «Ліга - Прес», 2020. 420 с.
4. Судомир С. М., Шовкун-Заблоцька Л. В., Білоусько Т. Ю. Засади інноваційного менеджменту на підприємствах агропромислового сектору. *Вчені записки*. 2025. № 38. С. 166-178 DOI: 10.33111/vz_kneu.38.25.01.14.096.102.